

→ chvíle a hořkost dne nechá uniknout jako obláček dýmu. Churchill vykouřil denně osm až deset doutníků. Romeo y Julieta po něm dokonce pojmenovala jeho oblíbený tvar. Dnes ale jejich „churchills“ produkuje celá řada značek.

Zino Davidoff, další koryfeje z panteonu kouře, říkal: Doutník se dotýká všech smyslů, přináší nespočetné druhy radostí. Lze jej vychutnávat nosem, na patře, prsty, očima... Rozkoš z dobrého doutníku se podle některých jejich milovníků vyrovná té původní, přírodní. Pro jiné stojí dokonce i nad sexem. Rudyard Kipling se proslavil výrokiem „a woman is just a woman, but a good cigar is a smoke“, žena zůstane jen ženou, ale dobrý doutník, to je pokouření... Tato očividná hrubost jej stála povýšení na lorda. Ale určitě našel sympatie u slavného filmaře Groucho

couzka George Sandová, jedna z prvních žen, které kouřily na veřejnosti doutníky, říkala, že havano je „skvělým doplňkem elegantního životního stylu.“ A skladatel Franz Liszt, který jí někdy dělal společnost, doplnil, že doutníky zavírají dveře vulgaritě. Nevím, zda to nebylo jenom tím, že Liszt neměl možnost poznat dnešní bary a hospody, kde kuřáci doutníků místo požitku a rozjímání v dýmu spíše nervózně bafají, jako by chtěli konkurovat továrním komínům. Možná by byl méně nadšený. Ale skutečnost, že několik vulgárních (anebo zbohatlých) kovbojů poskvřnilo havano tím, že z nich učinili freudovský symbol svého společenského postavení, by určitě nemělo být důvodem ke skromnosti ve vrcholných labužnických radostech, které právě toto úžasné kuřivo poskytuje.

### Výrazná kubánská chuť

Kubánské doutníky jsou silné s plnou stavbou s typickými zemitými kávovými a medovými vůněmi. Kubánským doutníkům je vlastní jejich staromódnost – žádný stroj neumí vytvořit a ubalit ani zdaleka tak dobrý doutník jako

ruce zkušeného torcedora. A i dnes se dělají stejně jako před sto lety: je to komplikovaný proces, kde od začátku do konce dominuje ruční práce.

Život doutníku začíná již na polích. Každá tabáková rostlina se během svého čtyřměsíčního růstu denodenně kontroluje. Sklizeň vyžaduje také četné kontroly, při kterých se listy z různých částí rostliny a s různou chutí (podle toho, zda jsou ze spodní části stonku, nebo až z horní části rostliny, se jim říká valdo, seco nebo ligero) ručně sbírají – tak, jak to odpovídá stupni jejich zralosti. Pak



FOTO: MARIAN S. SUCHA

se 3 – 5 týdnů suší, fermentují, zelené listy hnědnou, třídí se a opět se fermentují, než se zabalí do velkých balíků. V nich dozrávají až dva roky.

### Na stehnech skořicové nebo čokoládové pleti

Když je tabák konečně připraven, doveze se do jedné z šesti továren v Havaně, kde se opět třídí, než se rozdělí jako manojas (svazky) torcedorům ke konečnému zpracování. Právě tohle třídění, při kterém se listy vybírají a ukládají na stehna třídiče – jsou to vesměs ženy – bylo asi původem známé legendy, podle které Kubánky skořicové nebo čokoládové pleti a bujných tvarů rolují tabákové listy na svých stehnech. Že se takhle doutník – a to i na těch nejsvůdnějších stehnech – stěží ubalí, je evidentní.

Mnoha páry šikovných, neúnavných rukou musí tabákové listy projít, než se z nich stane ušlechtilé kuřivo. Balení doutníků vyžaduje velkou zručnost. Baliči navštěvují kursy, dělají kvalifikační zkoušky a spousta jich přísným výběrem neprojde. Začínají na menších a snadnějších doutnících, na panatelách. Čím delší a tlustší doutník či samozřejmě torpeda, pyramidy a ostatní tvarované doutníky známé jako „figurados“, tím obtížněji se balí a tím více zručnosti vyžadují. Zručný torcedor ubalí za den přes stovku větších doutníků.

Je pochopitelné, že ručně dělané výrobky mají také svoji cenu. Hotový výrobek projde několika kontrolami kvality i barevnosti – před balením do hezkých krabic i po něm.

### Fidel Castro a fenomén Cohiba

Neptejme se, co všechno Fidel Castro během svého čtyřiačtyřicetiletého panování udělal správně. V každém případě zavedl něco velmi významného a velmi úspěšného – doutníky značky Cohiba.

Všechna havana pocházejí ještě z doby před Castrovou revolucí, některé jsou dokonce z 19. století. Výjimkou jsou jenom doutníky Cohiba (a později malé značky jako Trinidad a Robaina), které jsou z komunistické doby. Jejich název pochází od Tainos, prvních a původních kuřáků tabáku (cohiba) na tomto karibském ostrově. Tento doutník, balený v cedrové krabici s profilem indiánské hlavy na víčku, byl původně vyroben v roce 1966 jako doutník superpremium (premium znamená, že jejich krycí list je z jednoho tabákového listu, u superpremia se při výrobě speciálně vybírají tabáky do náplně i na krycí list, a navíc dozrávají poněkud delší dobu) pro soukromou spotřebu samotného Castra a jeho vyvolených a jako prestižní dárek pro (soudruhy) diplomaty. Na základě své kvality, ale ještě více jako velice exkluzivní a nedostatkové zboží již brzy získaly cohiby mezi labužníky vysokou oblibu a symbolizovaly vysoké společenské postavení. Když byly konečně v roce 1982 uvedeny na trh, staly se přes noc hitem. Zda byl tenhle marketingový tah výsledkem chladného kalkulu nebo jenom náhodou, o tom se dá spekulovat určitě delší dobu, než jaká stačí na vykouření jedné cohiby. V každém případě jsou dnes tou nejvyhledávanější značkou a i v ceně stojí vysoko nad jinými kubánskými doutníky. Nejlevnější jsou ještě pořád na Kubě, kde jedna pravá cohiba stojí kolem 15 amerických dolarů. ●

MARIAN S. SUCHA



Marxe, dalšího vášnivého kuřáka, pro kterého byl doutník dokonce – hned vedle výrazného obočí a kníru – jakýmsi poznávacím znamením. Groucho nepokrytě (a asi ne bezdůvodně) tvrdil, že vždy dá přednost doutníku před ženou.

Smyslové radosti, kultivovanost a elegance jsou atributy, které se velmi často s havanem spojují. Nejenom pro amerického spisovatele Evelynu Waughu a i ty „nejhorší a bezcenné dny plné katastrof a stresu uplývají pozitivněji, když o nich přemýšlíme přes modrý kouř havana“. Fran-